

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Egy évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Fél évre . . .	2 . . . 50	Négyed évre . . .	4 . . .
Négyed évre . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70
Egy óra . . .	1 . . .	Egyes szám ára	4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS**  
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díjak:  
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

## TÁVIRATOK.

### Lukács Béla a ravatalon.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, január 10.

Lukács Béla hamvainak méltó eltakarításáról az ország költségén Hegedüs miniszter gondoskodik. Az elhunytat a kereskedelmi miniszterium palotájának üléstermében helyezték ravatalra, ahol egykor Baross Gábor ravatala állt.

A ravatalos terem ma reggel nyolcz órától kezdve nyitva áll a résztvevő közönség számára. Tíz órakor a családja nézte meg az elhunytat. Szell Kálmán miniszterelnök és Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a temetésre ma Budapestre érkeztek.

### Halálos lovaglás.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Konstantinápoly, jan. 10.

A török birodalom orosz nagy követe, Frisch lovag olyan szerencsétlenül bukott le lováról, hogy súlyos agyrázkódtatást szenvedett és a szerencsétlen esés után nemsokára meghalt. A Samsun mellett fekvő sziklás hegyekben lovagolt Frisch lovag. — Ott történt a katasztrófa is, még pedig olyképpen, hogy a nagykövet telivér paripájának lába egy meredek szikláról lecsuszott. — A ló lovasát magával rántotta a mélységbe.

### Az Araten-eset mása.

Budapest, jan. 10.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A lengbergi Szlovo Polszki írja, hogy néhány nap előtt Lembergben épen olyan eset történt egy zsidó kefekötő tiz éves leányával, mint tavaly az Araten-leánynyal. Egy asszony az utcán magával csalta a tiz éves Reiser Goldét, azonban rajta vesztett, mert a járőkelők figyelmesekké lettek a jajveszékésre és a csendőrségre kísérték az asszonyt a kis leánynyal együtt. A lelketlen nő bevallotta, hogy a szegény teremtést egy kolostorba

akarta vinni, hogy ott megkereszteljék. Az asszonyt a kit Losianczka Annának hívják, fogságban tartották.

### A baktói vérengzés.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Szeged, jan. 10.

Aradról az a hír érkezett ma a szegedi gyalogezred kaszányába, hogy a baktói vérengzés ügyében szenzációs fordulat állott be. E hír szerint a letartóztatott négy baka közül az egyik a kire elejétől a gyanu irányult: Tatár Mihály közlegény, a vizsgálat során felhagyott a tagadással és beismerte, hogy Pari Piroskát ő lötte le, valamint ő lött Tarica és Tarinéra is.

Tatár ugyanis szerelmes volt Tari Piroskába, a gyilkosság elkövetésének napján is ostromolta a menyecskét nyilatkozataival, sőt akkor az esti órákban az őrhelyét is elhagyta és néhány szót váltott Tari Piroskával. Azt mondta a fiatal asszonynak, ha nem viszonzozza érzelmeit, akkor lelövi. Tari Piroška erre azt felelte, hogy hü marad férjéhez, a kire türelemmel vár, míg kiszabadul a börtönből.

— Magát pedig — ugymond Tari Piroška — följelentem a kapitánynál, mert megfenyegetött. Tatárnak a fejébe szállt a vér a haragtól és a szégyentől, — hogy kérése és fenyegetés mindhiába, mert a rabember felesége fittyet hány neki. Tatár agyában ekkor fogamzott meg a bosszu, melyet egy órával később végrehajtott. A lövés zajára az őrség másik három tagja is elhagyta a helyét. De sejtelmük sem volt arról, hogy Tatár gyilkosságot követett el. A gyilkosság részleteire nézve még folyik a vizsgálat.

Tari felesége már némileg fölépült a súlyos sebéből és nemsokára elhagyja a kórházat, a súlyos sérülésnek a nyomai azonban sohasem mulnak el teljesen.

### Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 10.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

D é l i z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.53	7.54
	1901. Októberre	7.64	7.65
Rozs	1901. Áprilisra	7.28	7.29
Zab	1901. Áprilisra	4.97	4.98
Tengeri	1901. Májusra	5.98	5.99

Amerika 1 olesőbb.  
Készáru üzlet változatlan.

## Wekerle mint bálrendező.

jan. 10.

Minden félreértés elkerülése végett előre kijelentjük, hogy nekünk csak egy kormány volna kedves: az a kormány, mely függetlenségi alapon állana, de addig, a míg ez lehetséges lesz, nem megy egészen egyre, hogy kik azok, kik hatvanhetes alapon vezeték és igazgatják az országot. Személye válogatja. Valamint más az, ha Bánffy helyett Szell áll az ügyek élén, ugy más volna, ha Szilágyi Dezső, gr. Csáky, vagy Wekerle intézné az ország sorsát.

Wekerle volt annak idején ez ország legnépszerűbb miniszterelnöke. Csak az arisztokrácia klerikális része és néhány reakcionárius főherceg gyűlölte a szabadelvű polgárminisztert és mégis meg kellett buknia, noha több millió ember állott az ő részén, mint a hány százan voltak azok, a kik ellene állást foglaltak. Ugy történt, mint a rendi alkotmány idejében a főrendiházban szokásban volt, az elnöklő főhercegi nádor akárhányszor a kisebbséget jelentette ki többségnek és ha valaki ez ellen tiltakozott, azt felelte: „Én a szavazatokasuly szerint, nem szám szerint veszem.” Az aulikusok rendes tábora többet nyomott a latban, a függetlenül gondolkodó főrendek egész serege. Wekerlet is néhány aulikus buktatta meg, még pedig oly alaposan, hogy az egykor legnépszerűbb miniszterelnököt, Magyarország legszentülisbb pénzügyminiszterét egy bírósági kriptába temették el és teljesen kinulázták a közéletből.

Szell már két ízben tárgyalt Wekerlével a pénzügyi tárcza átvétele miatt, melyet a beteg Lukács László unottan, testben, lélekben betegen csak kénytelen-kelletlen lát el úgy ahogy. És mindkét esetben meghiusult a reaktíválás terve, mert a súlyos aulikusok befolyása ott fönt Bécsben ma is nagyobb, mint a magyar miniszterelnök, a kormány és az országgyűlés együttes befolyása.

Wekerle tegnap a Hungária szálló nagytermébe gyűlést hívott össze. A gyűlés célja valami nagyszabásu kenyér-bál rendezése. Meg is jelentek a meghívottak rang és pártkülönség nélkül; köztük Justh Gyula, kit senki

még távolról sem vádolhat azzal, hogy valami nagyon szerelmes volna bármilyen 67-es alapon álló kormányba; ő volt az, aki ehez a cikkhez megadta a lökést; ő mondta ugyanis nekünk: »Nem szégyene ennek az országnak, hogy ime egy Wekerle Sándor csak mint bálrendező szerepelhet nyilvánosan?»

Igaza van Justhnak; bizony ez szégyen; mert éppen ma, mikor általános a nyomor, mikor megingott az ország hite, Wekerlének, az ország legnagyobb pénzügyi zsenijének ott kellene állania legalább a pénzügyek élén. Pusztá nevével százalékokkal megjavítaná járadékaink árfolyamát: hivatalba lépése meghozná a tőzsdének a várva-várt javulást; elveszett milliók ismét megkerülnének és milliószor többet enyhülne a nyomor, mint száz kenyérből rendezésével.

És dacára annak, hogy ez kétségtelenül így van, Wekerle szelleme együtt penészedik a közigazgatási bíróság aktáival és az ischli klauzula hőse tovább rongja az ország pénzügyeit, mert a bécsi láthatlan intézők szemében szálka a zsenialitás és az igazi népszerűség; nekik nem kellenek olyan emberek, akik föllendítik Magyarországot, nekik szürke alakok kellenek, kik pórázon vezetik az országot és éppen csak annyi jólét tartanak fön az országban, hogy kiteljék az Ausztriának járó hűbéradó. Szomorú jelenség volna, ha Magyarország nem szült volna egy Wekerlét,

de százszorta szomorubb, hogy szült egyet, de eltemette dohos bírósági akták közé.

### Az öngyilkosságokról.

Debreczen, január 10.

Most hogy nálunk ismét történt néhány öngyilkosság, de különben is, amidőn az ember nap-nap mellett olvassa a sok öngyilkossági hírt, el nem zárkozhatik azon gondolattól, hogy vajjon nem lehetne-e némileg ezen kóros mániát orvosolni, hogy tehet-e valamit a társadalom — de sőt a kormány ezen beteges tünetek korlátozására.

Ugyanakkor, amidőn ezzel a gondolat-tal tépelődtem, olvasom egyik fővárosi napilapban a következő újdonságot:

„Amint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter tervbe vette, hogy a közhasználatban levő úgynevezett kénese-gyufákat, melyek kénnel, foszforral készülnek, k i t i l t j a a f o r g a l o m b o l. A kénese-gyufák használatában van jórészt az oka a tüzveszedelmek nagy számának Magyarországon, sőt ezek egészségtelen kigőzölgesük miatt az emberi életre is ártalmasak és veszedelmesek. Erre való hivatkozással vették tervbe a k é n e s g y u f á k e l t i l t á s á t és pedig olyképen, hogy a kormány megvonná a gyártási engedélyt azoktól a gyufagyáraktól, melyekben i l y e n v e s z e d e l m e s — g y u f á k a t készítenek. Mielőtt azonban a miniszter erre vonatkozó rendeletét kiadná, meghall-

gatja a szaktestületeket és a kereskedelmi és iparkamarákat.“

Ez már valami! — gondolám. Ezzel meg van kezdve az akció, az öngyilkosság egyik neme, a gyufaoldattal való megmérgezés ellen.

Ez ugyancsak legnagyobb részben a fehér cselédek mérge, de szakácsnék, szobaleányok és egyéb konyhacselédek kivül egyéb nőszemélyek is használják a pillanatnyi felhevülés, elkeseredés vagy szenvedély befolyása alatt; használják pedig azért mert kezük ügyébe esik, mert könnyű szerrel juthatnak hozzá.

Ha tehát a foszforos, kénese-gyufa kihéttetik a forgalomból, ha annak gyártása vagy behozatala egyáltalán be lesz tiltva, biztosra vehető, hogy a nőszemélyek soraiban ritkább lesz az öngyilkosság, mert az önkétség, vagy vízbefojtás már körülményesebb s mire magát az illető ilyen halálnemre rászánja, kétszer is meggondolja a dolgot s a legtöbb esetben el is áll a veszedelmes szándéktól.

Ismétlem, hogy a foszforos gyufaoldat leginkább a nők öngyilkoló szere s pedig legfőképp azért, mert nem bírnak más fegyverrel.

Az emancipáció ugyanis még nem haladt annyira, hogy minden szakácsné és szobaleány revolverrel legyen ellátva, valamint el van azzal látva minden diák, minden mesterinas, minden parasztlégyény. Mi természetesebb tehát, hogy agyonpuffantja magát mihelyt a legkisebb baj éri s önmagával meghasonlásba jó, avagy lelövi azt, a kivel összevesz, vagy azt a leányt, aki megmeri tőle tagadni a viszonyszerelmet.

### A csányi dombon.

A „Debreczen“ eredeti tárczája.

A fellegek honában állok  
Mosolygó enyhe ég alatt,  
Hűs szél zilálja vígan össze  
Hosszu, földetlen hajamat.

Elöttem áll a téres alföld  
Csillogó tornyok ezrivel,  
Tengerként, melynek sima tükrét  
Habozó hullám veri fel . . .

Nézem hosszan, merengve, némán . . .  
Eltűnik im a messzeség,  
S érzem édes szülőházamnak  
Életrehívó melegét.

Látom a várost; engemet most  
Nem palotái vonzanak,  
Hanem ott, ott a városvégen  
Azok az egyszerű falak . . .

Egyszerű kis ház udvarában  
Egy jó asszony oly halavány  
Oh az az asszony halvány asszony  
Az én bus, szenvedő anyám!

Két kis fia halálos ágyon,  
A harmadik meg messze van,  
S vigasztalója senki senki . . .  
Szegény, olyan boldogtalan!

Oh jöjj te perc, te visszahívó,  
Siess hadd térjek haza mán,  
Hadd viduljon a halvány asszony,  
Az én bus szenvedő anyám! . . .

Gulyás József.

### A Zsur mint olyan . . .

A „Debreczen“ tárczája.

Rengeteg az az anyag, mit tudósaink, íróink és költőink a tudomány, az élet és az érzelmek különféle jelenségeiből évszázadok óta feldolgoztak. S ki hinné, a sok tudományos és ismeret terjesztő mű között legnagyobb sajnálatomra, de egyszersmind örömmre is csak egyszer sem akadtam egy olyan munkára, a mely társadalmunk egyik kimagasló és közéletünkben oly nagy szerepet játszó Zsur, akár tudományos, akár gyakorlati oldaláról vizsgálat tárgyává tette volna, illetőleg a nagyerdemű közönségnek bemutatva volna.

Pedig, hogy „a Zsur mint olyan“ közérdekű jelenség, sőt ha azt állítom, hogy nagyhatalmi tényező, ezt senki tagadni nem merje!

„A Zsur, mint olyan“ megérdemli, sőt meg is érdemelte volna, hogy származása, eredete, történeti fejlődése és lényével bárki is tudományosan foglalkozzék.

Tekintettel azonban arra, a teoriák korszaka ma már letűnt, s a mai gyakorlati megvalósítások és tettek korszakában egyéb-

ként is igen kevés becsülésben és közhitelességben részesülnek, a theoria felállításában én is lakonikus rövidséggel élek. Sőt minden tudományos színt vagy formát kölcsönző fogalom elkerülésével egyszerűen kijelentem, hogy: „a Zsur mint olyan nem egyéb, mint szükséges rossz.“

Azért használtam e már általánosan ismert fogalmat, mert így minden további fejtorés nélkül könnyen megmarad mindenkinek az emlékezetében.

Kérdezni fogják most önök ugy-e, hogy hát a Zsur miért szükséges, s ha már szükséges, hát akkor miért rossz?

A „Zsur mint olyan“ szükséges azért, mert ezen a réven is hozzájárulunk kereskedelmünk, iparunk kifejlesztéséhez, esztetikai érzésünk, jó izlésünk, költészeti és zenei műveltségünk, társas érintkezéseink, egyszóval általános műveltségünk niveaujának emeléséhez, sőt a mamák szerint a házasságok szaporításához és ezzel fajunk, nemzetünk gyarapításához.

Szükséges lehet még a zsur egyéb társadalmi és gyakorlati szempontokból is, de hát én erre bővebben kiterjeszkedni ez alkalommal nem óhajtok.

Áttérek tehát — a theoria második felére.

A „Zsur mint olyan“ rossz azért, mert erőszakosan hódít tért magának, a társadalom minden egyes rétegében, a fennálló házi rendelet nem törvényes reformáló, hanem legtöbbször erőszakos eszközökkel változtatja meg. Eredménye természetesen a forradalom a házi zenebona.

Teljes meggyőződés, hogy ugy az öngyilkossági, valamint a gyilkossági esetek sokkal ritkábbak lennének, ha a z á l t a l á n o s f e g y v e r t a r t á s i e n g e d é l y - k o r l á t o z t a t n é k.

Ha nem szabad különös fegyverengedély adó nélkül puskát, vadászfegyvert tartani s pedig azon oknál fogva, hogy a vadállatok kíméltesse, az emberi élet fenntartása, az ember kímélése érdekében is engedélyhez kellene kötni mindennemű pisztoly és revolver birtoklást vagy jobban mondva, aki ilyenmű löfegyvert akar tartani, annak hatósági engedélyt kell szerezni és fegyveradót fizetni.

Ez mindjárt megnehezítené a fegyvertarast, mindjárt elvonná a kedvét sok embernek, a ki csak nyugalomból vagy rossz szándékból szerez magának revolvert.

Ha ezer és ezer művelt és vagyonos ember el tud lenni löfegyver nélkül biztonsági tekintetből is, más ezer és ezer éretlen gyerkőc és vagyontalan ember is ellehet a nélkül.

Ezáltal a szabadságon nem ejtetik csorba, ezáltal legfeljebb a fegyvergyárak szenvednek kárt, de hát mi közünk a fegyvergyárakhoz, ha emberéletéről, ha közbiztonságról van szó, mert annyit bizonyít a tapasztalás, hogy a revolver sokkalta több embernek került már életébe, mint a menyéniét megvédelmezte volna.

Ha a foszforos, kénes-gyufát mint közveszélyes eszközt el lehet tiltani, mért ne lehetne a revolver tartását is, mint jóval veszélyesebb eszközt, korlátok közé szorítani?

Ami pedig a dolog kivételét illeti, ugy az éppenséggel nem tartoznék a lehetetlen-

Előmozdítja a könnyelműségre való hajlamot, az álló és forgó tőkék csökkentését, tehát gazdasági válságot idéz elő. Kizökenté a családi életmódot a rendes kerékvágásból, vagyis számtalan familia egész héten, sőt hónapokon át koplalni kénytelen, hogy annál fényesebb és tartalmasabb zsurt rendezhessen.

A feleség elvonja a konyhapénzt rendeltetésétől, a férj nem ihatik, sőt nem is dohányozhatik, mert hát a bor, szivar kell a zsurna. Végül szerénytelenné, elbizakodottá teszi az embert, sőt merem állítani, hogy rontja az erkölcsöket, sőt legtöbbször érzelmeinket is.

Áttérek a Zsur válfajaira. A Zsur anyfi féle válfajra oszlik, a hány osztálya, rétege van a társadalomnak.

Legérdekesebb azonban a milliomas azaz úgynevezett „Lipótvárosi“ Zsur.

Bátor vagyok tehát ezeket közelebből is bemutatni. A „Lipótvárosi Zsur,“ ha nem nagytitok felér egy kisebb fejedelemséggel. Van területe, népessége, állandó költségvetése, végrehajtó hatalma, a milliomas mama személyében fejedelme is, csak határai nincsenek!

Financziális helyzete rendkívül kedvező, hitele korlátlan, diplomáciája ügyes, de talán nem egészen megbízható. Bir állandó és időközönként toborzott, de hűséges katonasággal, kik hajlandók, de képesek is torkukat, gyomrukát és tánczrakész

ségek közé. Ha ugyanis megadóztatás céljából el kell látni minden okmányt bélyeggel, ha fogyasztási adóval meg lehet terhelni minden élelmi cikket, bort, húst, csirkét, tojást stb., melyek pedig az emberek életszükségletét képezik, miért ne lehetne minden, az ember életét veszélyeztető fegyvert is adó alá vetni.

## Színház.

### A tékozló apa.

Tegnap megismételték Dumas kitünő, szellemes darabját, ezuttal nagyobb számú közönség nézte a nagy francia író alkotását és a sikerült előadást. Az öregedő, élni szerető, szellemes gróf szerepében az aránylag fiatal P a t a k i annyira bele élte magát, hogy magas színvonalu játéka nyílt színen tapsra ragadta a közönséget.

Örömmel emelhetjük ki, hogy Pataki Béla ezen nagyobb szerepében határozott sikert aratott.

O d r y a fiu, Andrée szerepét szereptreméltóan adta. Jó volna, ha tekinteteinek olykor egy pontra szegződött merevségébe több életet öntene. T a n a y kedves komikummal adta De Ligneray korán elernyed alakját, de a kifáradt férfi beszéde ne legyen annyira halk, hogy -- mint tegnap, nehezen lehetett meghallani. — T. H a l m y Margit kedvesen, művészi erővel játszott. K o m j á t h y n é sikeresen mutatta be a főúri körökben elősködő demi-monde hölgyalakját és életfelfogását. Kiss Irén élvezetesen játszott.

E darabban a nőknek kevesebb szerep jut, inkább az apa és fiu egyénisége emel-

lábaikat mindenkor a szent ügynek szentelni.

A lakomák lukulussiak, a közreműködő zene, ének és elmés históriák előadói valóságos, de fogadott művészek. A toillettek és mosolyok pazarok és felette izgatók. A hajlongások mérete derékszögű, a bókók nem épen finomak, de annál kiszámítottabbak, főleg a parhie-vadász fiatal emberek részéről.

Álljon itt a zurnak még egy faja, amely igazán a mai kor szellemére és praktikus gondolkodás módjára vall.

Ezek az olyan zsurók, a melyek vendéglők és kávéházak, — a modern körülményeknek megfelelő és direct e célra szolgáló el-ülönített helyiségekben tartatnak. Rendező és vendég itt mindenki, ki a társaság kötelékébe tartozik, illetve oda meghívatik.

Zavartalan a multság, pazar a jókedv. Csak egy baj van, hogy mindenki fizetni kénytelen azt, a mit fogyasztott. Ezért a résztvevő tagok száma csekély, a fogyasztásban feltűnően tartózkodó. Kedvencz étele: a debreczeni tormával, — itala a sör és limonádé.

Belépti díj, borra való a szakácsnő és szobalányiak itt nincs dívatban, de hát fizet e helyett mérsékeltén felemelt ruhatár-díjat. a miből, a terem, világítás s a zongoramester díja kikerül.

Szerény multság az igaz, de higyjék el, hogy mégis ez legkedvesebb, mert egy-

kedik ki. S z a t h m á r i jól tenné, ha kissé lóbázó járásáról leszokni igyekeznék, mert ez nem tesz jó hatást. — Az a baj, hogy hasonló kiváló új alkotásokkal ritkán kedveskedik a közönségnek az igazgató.

A nézőtérben valószínűleg a kéményekből lecsapódó és a nyílásokon betóduló füst terjengett jó darabig. (u. g.)

### Vendégszereplések — másutt.

Hiába, csak más világ van másutt, mint Debreczenben. Már tudniillik színészvilág. A legkisebb városoknál, hol a színház anyagi viszonyai jóformán meg sem engednek a normális kiadásokat meghaladó költségeket, újabb és újabb vendégszereplésről veszünk hírt. A debreczenivel egyenrangú (pedig ilyen kedvező helyzetét tekintve alig van) színházaknál pedig folyton gondoskodnak arról, hogy fővárosi, vagy vidéki jeles művészek gyönyörködtessék a fizető közönséget.

Aradon B e r e g i Oszkár, Nagyváradon Á m o n Margit, vidékenint kiváló pesti színészek és színésznők vendégszerepelnek.

Debreczenben? Az ilyes dolgokról szó sincs. Komjáthy fényes szubvencziója, hármas bérlete, és a mi a legfőbb gyenge társulata mellett bátran tehetné ezt. — De hát nehezen megyen ez ott, ahol előbbvaló az önérdék, mint a nagy közönségé. Vendégszereplésekben alig volt részünk. Ha jönnek pesti színészek, azok jóformán ösmerősök előttünk, részint, mivel más alkalommal láttuk őket, részint mert itt játszottak régebben társulatunknál. Pedig az idénynek már a közepén vagyunk, s „kifogástalan“ műsorunk megtűrne egy kis vendég szereplést.

szersmind a legönállóbb is. Nincs pose, hajlongás, üres bók és frázis, mert nincs az ember lekenyerezve.

Most még csak a zsurók tltengésének okával óhajtok foglalkozni.

Ez tisztán a zsurt rendező asszonyok versengésében keresendő. Minden egyes asszony tisztában van azzal, hogy bármennyire szívesen is fogyasztotta el a vendégsereg az izletes ételek és italok tömkelegét, szóval bármilyen fényesen sikerült is legyen az ő zsúrja, nincs rá kadencia, hogy ugy hazafelé menet egy-egy kicsinylő, vagy éppen megróvó megjegyzést ne tegyenek.

Ezt igyekszik csökkenteni, illetőleg elkerülni minden egyes, de főleg még eléri azt a célját is, hogy saját szemével győződhetik meg, hogy miként sárgul az irigységtől és hogy pukkan a méregtől (no ugy titokban) az a másik a rogyásig tömött asztalok — és a fényes vendégsereg látára.

Mert szentül meg vagyok győződve, hogy két asszony bár látszólag baráti viszonyban is áll egymással, de azért egy kis irigységet — megenged magának egész a sirig.

Mindezekből látható tehát, hogy a zsurt az asszonyok teremtették, fejlesztették, sőt tartják fenn még ma is, hogy meddig, az az ő dolguk.

Kálmán Miksa.

268  
88  
60

Komjáthy azonban bölesen és okosan hallgat. Minék is szóljon, ha mi nem szólunk? Ok nélkül nincs okozat, akció nélkül nincs reakció. De van hála Istennek — redakció, mely fel meri emelni kártható szavát. Nos, hát mi nyíltan hibáztatjuk a direktort vendégszereplések hiánya miatt. Azt hisszük, jelen esetben nem lesz komikus közhely, ha az öreg megboldogult Ciceróval felkiáltunk:

— Quo usque taadem?!

**Balla — győri színigazgató.**

Tizenheten pályáztak volt a győri színház igazgatóságáért, kik közül Békés Sándor lett a győztes egy szavazattal Balla Kálmán fölött. Békés Sándor azonban visszalépett és Győr város polgármestere sürgőnyileg hívta fel Balla Kálmánt, nem lenne hajlandó a direkciót elvállalni, Balla Kálmán tegnap sürgőnyileg értesítette a polgármestert, hogy az igazgatóságot elfogadja. Balla Kálmánban kiváló erőt nyer a győri színészet.

**A leleményes színigazgató.**

Makó Lajos a temesvári színigazgató igen ügyesen keresi a módot, hogy a közönség érdeklődését a színház iránt mindinkább fokozza. Előadásra tüzi ki a „Bölcsőt”, s a „Délmagyarországi Közlöny” ehhez a következő hirt csatolja: Érdekes irodalmi esemény előzte meg a „Bölcső” színrehozatalát a nemzeti színházban.

Az igazgatóság ugyanis nem úgy fejezti be a darabot, mint a hogy Brioux megírta és ezt sokan ki fogásolták. Makó igazgató a jobb beféréssel bírálatát a nagy közönségre bizza azért pénteken a premieren ugy adatja Böcső-t, mint a nemzeti színházban adják; szombaton pedig, mint a hogy a szerző megírta darabját. Ez aztán a seccessziós igazgató!

Ime T mesvart már játszik Brioux darabját — nálunk még meg sem vette az igazgató.

**NAPI HIREK.**

**Párbajkényszer.**

A német hadseregben még mindig szinte mániakusan dübög a párbajvívás kényszerűsége iránti előítélet.

A huszadik század a korlátok, az előítéletek pusztulásának kora. Legalább így nevezik azok, kik hivatva érzik magukat véleményadásra. Csak két esetet hozok fel, melyek közül egyik közvetlenül a fentemlített alakokra, a másik közvetve a hadsereg betegségeire esap vissza.

Esztendeje történt, hogy R i d e k, a német katonai kancellária egyik tanácsosa, éles hangú cikkben kelt ki egyik berlini újságban a katonai előítéletek iránt. Ostorozta például azt, hogy némely tisztet tulságos szabadelvűségük miatt degradálnak, vagy nyugalmába küldenek. Rá két

hétre egyik ügyeletes tisztviselőjét — ki hadnagyi rangot viselt — mivel civílis egyénnel lépett valami alkuszerű szerződésre, altisztte fokozták le. Dehonestalását látták a katonai becsületnek e ténykedésben, mely pedig tisztán az obligáció viszonyát hozza létre a két fél között.

Ebből azt a következtetést vonjuk le, hogy ma még mindig uralkodik, érvényben áll a militarizmus merevsége, mely idegen érintkezéstől, mint metelyező fekélytől, irtózik. Nem vonják ugyan meg civílis polgártársaiktól az emberi nevezetet, de nem tekintik őket azoknak.

A másik jelenség sokkal szembevetőbb, s minthogy bennünket is érdekel, részletesebben kell foglalkoznunk vele. K ö l n b e n egy ottani közbeesülésben levő családnak három fia jelentkezett tartalékos tisztnek való fölvételre. Az illető ezred tisztjei megkérdezték a fiatal emberektől, vajjon tagjai-e a katolikus diákegyesületnek és vajjon elvből visszautasítaná-e a párbajt. A fiatal emberek erre a kérdésre igen-nel feleltek. Arra a további kérdésre, vajjon elismerik-e a párbajkényszert nem-mel választottak.

A tisztaspiránsokat e választuk következtében elutasították. A fiatal emberek felebbezést adtak be a katonai törvényszékhez, a mely megsemmisítette az előbbi döntést és újabb határozatot rendelt el, a mely azonban újra a jelöltek visszautasításával végződött. A centrum ezt az esetet szóvá akarja tenni a birodalmi gyűlésen.

Ez a párbaj a legutálatosabb valami, mi csak gyűlöletre készíthet bennünket. Az emberek bünei, sajnálandó hibái közül a legesunyább Istenítéletnek, a becsület egyedüli demontsrálójának tartják azok, kik magukkal ragadó körmei közül nem tudnak szabadulni. Ha nem párbaj, hát öngyilkosság! Mindkettő tény mellett bizonyít, de nem a becsület, hanem az ezzel teljesen apponens gyávaság mellett.

Mert gyávaság az, nagyobb gyávaság, mint a párbajkihívás megtagadása. Sőt ez utóbbi nem is gyávaság, hanem tiszta, becsületes életöztön, mely talán nem a halált, hanem az emberiség fogyatkozását fájlalja.

Hogy a párbaj alóli kibuvás gyávaság volna, az merő ráfogás, megesontosodott előítélet, mely — sajnos — nálunk is fikevesztetten dübög, különösen közös hadseregünkben. A mi tisztjeink szerint a párbaj a tisztnek megkülönböztető jele a polgároktól. Párbajképesség nem hiányzik náluk soha, pedig szabályzataik szelleme humanitásra inti őket. Viszont a durva erő kimutatása mellett semmi nemesebb hajlamat nem látunk náluk. Mert a párbajmánia elől bennük minden szellemi jelentkezést.

A rideg kényszer, mely a becsület korszorujából egy levelet juttat a párbajozás készségének, inkább undorít, talán keserű nevetésre is fakaszt, mint hogy bántana.

De fáj az, hogy m a g y a r ember is szegődik abba a gárdába, a melynek jel-szava, az isteni teremtés megvetése s lábbaltapodása.

Pedig a merészség, ha indokolt is, de nem meglepő. A pisztoly, ha ől, gyorsan teszi azt. Lefőzi gyorsaságával a kaszást. A halál lassúsága bénító, elcsüggeszt. Azt hiszem, ha a párbaly előtt bátorságukkal hetvenkedők golyó nélkül, lassu halállal vesznenek el, halálmegvetésükből alig maradna valami.

S ezzel végeztünk!

— tán.

**A mi bálunk.**

Január 17-én mesésen szép virágoskertté varázsolódik a Bika hatalmas diszterme. A debreczeni függetlenségi kör tartja évek óta híres mulatságát, a mely a debreczeni bálók közül magasan kiválik jó kedvével s hamisítatlan magyarságával.

Debreczen menyecskéi és leányai, készüljön mindenki a nagy napra. A ki csak mozogni tud, ott legyen a Bika disztermében, emelje a mulatság fényét, hangulatát.

Viszont azon polgárok, kik rokonszenveznek velünk, tartsák kötelességüknek együtt lenni velük. Feltehető a mulatságra, melynek párja aligha lesz a farsang alatt Debreczenben.

**Presbyteri ülés.**

Ülést tartott tegnap délután az ev.ref. egyház presbyteriuma K i s s Áron püspök és S i m o n f f y Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a gazdasági bizottság előterjesztése az iskolai tisztogatási és nyugdíjletelek kezelésére nézve került tárgyalás alá. Ez ügyben egy három tagu bizottságot küldött ki az ülés, akik a legközelebbi ülésen jelentést tesznek e tárgyról.

Az ösztöndíjakat élvező tanulók felügyelő tanárává B a l o g h Ferencz theol. tanár választotta meg. Majd a B á n Eszter adományát, egy szép urasztalterítőt köszönettel fogadta az egyháztanács.

Ezután a jövő évi költségeloirányzat került szövegre. A költségeloirányzat Simonffy polgármester főgondnok felszólalására változatlanul helyben hagyatott.

Majd a presbyter választásokról szóló jegyzőkönyvet olvasták fel, melyből kiténik, amint annak idején megirtuk, hogy főgondnoká Simonffy Imre kir. tan. polgármester választott meg. Azonkívül megválasztottak 26 presbytert 12 évre, 12 póttagot 3 évre és 83 egyházközségi tagot 12 évre. A főgymnasium részéről S i n k a Sándor igazgatót, a felsőbb leányiskola részéről pedig D ó c z y Gedeon igazgatót választották meg képviselőikül.

A gyűlés d. u. 5 ó. akor ért véget.

**Vasárnap a városházán.**

Győr város átiratot intézett városunkhoz a városi tisztviselők vasár- és ünnepnap munkaszünetére vonatkozólag. Tegnap délután tárgyalta Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt a város jog és pénzügyi bizottsága ezt az átiratot. A bizottság tekin-

tebe véve, hogy Debreczenben nagyobb ünnepek alkalmával ünnep első napján egésznap, másodnapján és vasárnap délután amugy is szünet van s a helyi viszonyok szempontjából sem czélszerű az ajánlott hombinált munhaszünet behozása, a bizottság nem támogatja az átiratot.

#### A gyermekgyilkos anya.

Ez alatt a czim alatt emlékeztünk meg Kun Terézről egy bukott cselédleányról, a kit a szomszédai feljelentették a rendőrségen, hogy ujszülött gyermekét el-emésztette. A rendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot, a mi azonban nem vezetett eredményre, mert Kun Teréz tagadta, hogy bűnös szándékkal ölte volna meg magzatát. Kellő bizonyítékok híján beszüntették ellene az eljárást s a hajadon anyát, a ki felgyógyulva hagyta el a bábaképezdét, — ma szabadlábra helyezték.

#### Műpártoló egyesület Debreczenben.

Hirt adtunk már lapunkban arról az új egyesületről, melyet „Debreczeni Műpártoló Egyesület” czimmal városunk előkelő férfiai alakítanak a képzőművészetek hatóság támogatására. Régi hiányt pótol városunk kulturális életében ez az egyesület, mely újabb tanúbizonysága annak, hogy Debreczen műveltsége fejlebb áll az összes vidéki városok niveaujánál. Ma érkezett hozzánk az új egyesület aláírási íve, melyet az érdeklődők szerkesztőségünkben is aláírhatnak és pedig az alapszabály tervezet szerint alapító tagok, kik egyszer s mindenkorra legalább 50 koronát az egyesület pénztárába alapítványként befizetnek, rendes tagok, kik évi 5 korona tagsági díj fizetésére kötelezik magukat. Az egyesület élén Dr. Csikos Sándor orvos áll, kinek oroslánrész van abban, — hogy az egylet megalakul.

#### Csendélet a Bocskay téren.

Hatalmas ribilliót rögtönzött ma délelőtt a Bocskay-téren két bepálinkázott taligás; Somogyi Gyula és Kiss József. Ugy kezdődött az adáz tusa, hogy Somogyi becsmérelte Kiss lovát, viszont Kiss egy löcseszel bizonyítgatta állításának igazságát, vágván vele nagyokat Somogyi nyaka közé. Somogyi erre egy pálinkával telt üveget menesztett Kissnek a fejéhez. Végre is nyolcz rendőrnök kellett szétválasztani a duhaj tajtigásokat, a kiket aztán a rendőrségre szállították. A Kiss homlokán mély, három centiméter sebet okozott az eltört pálinkás üveg.

#### Bem emlékünnap.

A szabadságharc nagy hadvezérének felszázados elhunytá emlékére a budapesti lengyelek egyesülete tegnap kegyeletos ünnepet rendezett. Az egyesület megfestette Bem életnagyságu képét, a melyet tegnap lelepleztek. Az ünnepélyen számos magyar is vett részt, a tartott beszédekben dicsőítették a magyar és a lengyel nemzet szabadságszeretőjét. Az ünnepély a lengyel himnusz éneklésével ért véget.

#### Lefoglalt petroleum.

Kohn Henrik debreczeni kereskedő 56 hordó galicziai petroleumot szállított Nagy-

váradra több kereskedőnek. A rendőrségnek most tudomására jutott, hogy ez a petroleum szállítvány tűzveszélyes, lobbanékony. A rendőrség közege tehát ma sorra járta azokat az üzleteket ahol ebből a petroleumból rendeltek és lepecsételte a hordókat a későbbi intézkedésig.

#### A Jogász és Tisztviselő Egylet

bálandező bizottságának elnöksége a rendező bizottsági tagok figyelmét arra hívja fel, hogy az értekezletek minden szombaton este fél 6 órakor tartatnak a kör helyiségében, s kéri, hogy arra lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

#### Sikkasztó díjok.

A derecskei kir. járásbírósnál másolta a végzéseket, R a p p a p o r t Salamon díjok. Ilyen minőségben többször forgott kisebb-nagyobb summa pénz is a kezén, melylyel azonban hivatali fellebbezőjének rendszeren elszámolt. Egy vizsgálatnál azonban nagy meglepetésre kislult, hogy Rappaport a kezelésre bizott pénzből aprónként 57 koronát elszikkasztot. Hogy pedig a lopása ki ne derülhessen az összes iratokat megsemmisítette. Éppen ez okozta vesztét, mert sokan jöttek sürgetni ügyöket s ekkor derült ki a turpiság. De már későn mert Rappaportnak hült helyét találták. Eltűnt, elszökött. A járásbírósnak most ország-szerte körözötti.

#### Jövöhéti bűnügyi főtárgyalások.

A jövöhéten a következő bűnügyi főtárgyalások lesznek: 1901 január hó 16-án szerdán Naszodi Mária ellen lopas büntetettéért, Popovits (Fedornyak) János ellen pénzhamisításért, január hó 17-én esütörtökön Biró Armin s társa ellen csalárdbukás büntetése, január hó 18-án pénteken Ormós Miklós ellen, királyi ház tagja megsértéséért.

#### A mozdony kerekai alatt.

Rettenetes hó vihar volt tegnapelőtt Sátoraljai helyben, — mint tudósítónk írja s a borzasztó időben, Tóth András vasúti munkás a pályaudvaron a váltókat tisztogatta. Munka közben a szerenésellen ember nem vette észre az egyik tolató mozdony közeledését, csak mikor alig két lépésnyire volt tőle a prűszkölő vasszörnyeteg akkor vette észre a veszélyt. De már akkor késő volt. A mozdony a szerenésellen embert halálra gázolta. Véres hulláját a pályaudvar munkásai kotorták ki szörnyű roncsokban a mozdony kerekai közül.

#### Kivándorlásra csábító levelek.

Brémából az utóbbi időben százával érkeznek kivándorlásra csábító levelek, melyekben lelketlen külföldi ügynökök mindenféle csábos ígéretekkel halmozják el a czimzettet. A postahivatal bármeayire is vigyáz az ilyen levelekre, nem tudja kellőképen ellenőrizni, mert a körmönfont csalók vagy ajánlva, vagy pedig ismeretes ezégek börtékejaiban küldik ezeket a leveleket. Különösen a falusi gazdák hisznek az ígéreteknek.

Ez tehát a magyarazata annak, hogy az utóbbi időben oly óriási mérveket ölt a kivándorlás a felvidékről. Az alispáni hivatalnak egész csomó ilyen leveleket küldtek be a járási főszolgabírák, melyeket elvontak a kézbesítés elől.

Rakovszky Endre, Abaujtona megye alispánja most intézkedést kér a kereskedelem ügyi minisztertől, hogy az ilyen leveleket még a határszéli posta hivatal kobozza el.

#### Elszámolás.

A debreczeni izraelita betegsegélyző és ápoló nőgyesület vezetése alatt álló szegény iskolás gyermekek tápintézetéről december hóban. B e v é t e l: 1. Egyszersmindenkorra 377 korona. 2. Havi részletenként december hóra 68 korona, összesen 445 korona. K i a d á s: 1. Husért 143 kor., 2. Kenyérért 35 kor. 04 fill., 3. Zsirért 19 kor. 80 fill., 4. Fűszerért 35 kor. 48 fill., 5. Egy öl fa 29 kor. 60 fill., 6. Beruházási költségek 16 kor. 04 fill., 7. Eljáró és szolgaszemélyzet fix 92 kor., összesen 370 kor. 96 fill. Pénztármaradvány mint egyenleg 74 kor. 04 fill., összesen 445 korona.

Egyszersmindenkorra adományoztak:

Izraelita Hitközség 50 kor., Gyémánt Samuné 20 kor., Lichtschein Sámuelné, Reichmann Arminné 12-12 kor., Drucker Mórné, Erber Vilmosné, Falk Arminné, Fried Emilné, Fischbein Ignáczné, Hartstein Péterné, Hartstein Kálmáné, Kacsokovics Iváné, Kacz Mihályné, Lichtschein Menyhértné, dr. Moskovics Jenőné, Steinberger Gyuláné 10-10 kor., Weisz Léviné 8 kor., Berger Fischbein Fáni, dr. Fejér Ferenczné, Fisch Ignáczné, Hartstein Józsefné, Kabai Iparoskór, László Albertné, Falter Ignáczné 6-6 kor., dr. Engel Ignáczné, Kohn Adolf és fia, Kacz Hermanné, István gőzmalom, Nagy Jakabné. ifj. Schwarz Vilmosné, Rosenfeld Salomonné 5-5 kor. dr. Balázs Bertala né, Barta Jakabné, Dénes Adolfné, özv. Falk Antalné, Hajnal Samuné, Hochfelder Jakabné, Kálnai Lipótné, dr. Kenyeres Elekné, Kenyeres Károlyné, dr. Nágel Zsigmondné, Lichtblau Albertné, Preier Salomonné, Schmidt Sománé Rosenthal Dánielné 4-4 korona. Erős Jakabné, dr. Kardos Samuné 3-3 korona. Braum Miksáné, Braun Miksáné, Békés Lajosné, özv. Frid Károlyné, Lederer Mártonné. Lusztig Dezsőné, Mayer Emilné 2-2 kor. Bloxberg Simonné, Kovács Dezsőné 1-1 kor. Összesen 377 korona.

December hóra: Kandel Ferenczné, 6 kor. dr. Balkányi Miklósné, özv. Berger Henrikné, Berger Jenőné, Berger Mórné, Falk Lajosné, Fürst Ödöné, Glück Venczelné Lukács Arminné, dr. Popper Alajosné, Stera Józsefné, 4-4 kor. dr. Popper Mórné, Szántó Győzőné, Weisz Sándorné, 3-3 kor. özv. Berger Vilmosné, Boros Izidorné, özv. Holländer Gyuláné, dr. Kola Jánosné, Meisels Vilmosné, dr. Szántó Sámuelné 2-2 korona. özv. Schenk Leoné, 1 korona. Összesen 68 korona.

Élelmi szereket adományoztak: özv. Berger Henrikné, dr. Burger Péterné. Kenyeres Károlyné, 2-2 zsák burgonya. — Névtelen: egy zsák liszt, Bernát Jenő egy zsák burgonya, Klein Lajosné 5 üveg paradicsom, 6 drb. tojás, 6 kiló liszt, 5 kiló bab, 1 kiló ezukor, 1 kl. mák, 8 és fél kl. kenyér. Névtelen: 6 kiló liszt, 1 és fél kl. só. Horti féle eczet-gyár 8 kl. eczet.

Midőn ezen elszámolásunkat nyilvánosságra hozzuk, elmulaszthatatlan kötelességünknek tartjuk köszönetet mondani azon nemesszívü emberbarátoknak, akik jótékony adományaikkal lehetővé teszik nekünk, hogy az idej dermesztő hideg, téli hónapokban is 75 szegény fázó és éhező iskolás gyermeket lássuk el meleg ebéddel. Dr. Popper Alajosné tápint. felügyelő. Dr. B a l k á n y i Miklósné elnök.

**Egyéves önkéntesek öröme.**

Az önkéntesek egyéves szolgálati idejének két derűs korszaka van. Az első, mikor a fáradságos gyakorlati és unalmas iskolai kiképzés után áprilisban megkapja a címzetes káplári rangot, a két csillagot, meg a kardbojtot. Addig is mint közlegény szolgál, ami nem nagyon kellemes, még az önkéntesnek sem. Husvét előtt pedig nem volt rá eset, hogy valamely önkéntest előléptették volna, mivel a szabályzatok tiltották. Ezután másképp lesz. A belügyminiszter a minap rendeletet bocsátott ki, melyben elrendeli, hogy mindazokat az egyéves önkénteseket, kik az első 3 hónapban kifogástalan magaviseletet tanúsítanak és különben is megfelelő haladást tettek, már d e z e m b e r végén őrsvezetőkke léptessék elő.

x **A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet** működését 1901. január hó 1-én kezdi meg. A szövetkezet évtársulatai 5 évre alakulnak. A szövetkezet 6 %-ot nyújt tagjainak, az öt év alatt befizethető összeg erejéig kölcsönöket, melyeket az előjegyzés sorrendje szerint kezesség, jelzálogi bekebelezés, vagy más fedezet ellenében ad. Befizetési napok; szerdán délután 3—5-ig, szombaton délelőtt 9—11 és délután 3—5 óráig, Beiratkozások a szövetkezet hivatali helyiségében (Piac-utca 5. szám, a kereskedelmi akadémia mellett) naponta a délelőtti órákban eszközölhetnek.

**A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezetet**

(Piac u. 83 sz. Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. é. közönséggel, hogy 1901 évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet mely a már lefolyt négy év alatt is kétségtelen nagy szolgálatot tett ugy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak; fejlődésével és váratlan erősbödésével a jövőben is garantiát nyújthat arra, hogy tagjainak a tőkegyűjtés könnyen lehetővé tetele mellett a legolcsóbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek köz tt pedig az egyedüli mely a takarékoságot s így a tőkék gyűjtését a legszegényebbek is lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétjét 20 fillérben állapította meg, s az egyes évtársulatok csak négy évi időtartamuak. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történnek, d. e. 9—12. d. u. 3—5 óráig az intézet irodahelyiségében eszközölhetők, s a betétek után — további intézkedésig — még mulasztási díj nem szedetik.

**A test erősítésére** és a munkaező emelésére szükséges, hogy a táplálékunk bizonyos mennyisége felvettessék, a mi az egészségeseknél az eledelkülönböző alakjában eszközöltek. Másként áll azonban a dolog, ha emésztési zavarokról és gyöngye gyomor-ról van szó. Ez esetben különösen ügyelni kell arra, hogy az eledel lehető tömény alakban nyújtassék elkerülendő a gyomor túlterhelést. Oly tápanyagot birunk a husból készült Somatose-ban, mely csakis a hus tápláló anyagait tartalmazza.

**Debreczen rejtelméi.**

Debreczen, január 10.

A homályból, a rejtett zugokból egyre-másra kerülnek elő a szomorú alakok a nepszámlálás révén: emberek, a kikeről nem

tud a világ, s ők sem tudnak a világról. A szegényüket eltitkolják, behuzódnak a négy fal közé, hogy semmi se hasson el hozzájuk.

Az asszony intelligens arcú, látszik rajta, hogy jobb napokat is látott. Halkan beszél.

— Így megy már évek óta. A mikor összekerültünk, én özvegy voltam, az első uramtól üzlet maradt rám. Csöndes, nyugodt életem volt: akkor került elém ez az ember. Szépen tudott beszélni; minden jót ígért, hogy gondomat viseli, meg az üzlettel is törődni fog. Asszony vagyok, egyedül a világon, hittem neki. Azzal kezdte, hogy aláíratott velem valamit. Hajnalba járt haza, kártyázott, ivott, rossz leányokra költötte a pénzét, meg is vert. Az üzletet elvették most ha dolgozom, van mit enni, ha nem, akkor nincs. Ez az ember csak hálni jár haza.

A diványon feküdt egy lakkezipős ember, a milyet kávéházakban szoktunk gyakran látni.

Nagyon elegáns, de a lakását senki sem tudta.

Most kifelé fordult, mormogott valamit s tovább aludt.

Tizennégy esztendő kisleány ül a konyhában. Tejet melegít.

— Van itthon valaki? kérdi a népszámláló biztos.

Rámutat a szoba ajtajára. A szobában három ember fekszik: két leány, egy férfi. Betegek évek óta. Az egyik leány füzetes regényt olvas, ez a foglalkozása, A másik ragyogó szemű barna lány, makacsul nézi az ablakot, a honnan behallatszik az egészségesek lárma, ahová ő nem megy többé csak — viszik.

A tizennégy éves kisleány a gazdaszszony, egy legényfiu tartja fenn a családot. Az anyjuk meghalt.

— Itt lakott nálunk egy fiatalember, beszél a kisleány. Megszerették egymást, most már a lakodalom is meg lett volna, de itt hagyta, mert pénz kellett volna neki... a gazembernek... Elvett egy gazdag özvegyasszonyt. Azóta a néném nem beszél. — Mindig az ablaknál áll szegény, mintha várna valakit.

Az egész lakás a derék, becsületes ember tanyájának látszik. Minden tiszta, egyszerű benne. — Csak az a szép nagy szemű leány n e v á r n a v a l a k i t az ablaknál.

**Egy primadonna életveszélyben.**

január 10.

Mányay Aranka a székesfehérvári színház primadonnája tegnapielőtt komoly veszedelemben forgott. Az este ugyanis, az iskola-utca 20. szám első

emeletén lakó Alpár Henrik fényképész lakásában tűz ütött ki. A felcsapó lángok nyomán sűrű füst a szűk lépcsőházba, onnan a szemben lakó Mányay Aranka lakásába tódult.

A fényképésznél nem voltak otthon s így a primadonnát senki sem figyelmeztette a tűz kitörésére. Csak akkor értesült a veszedelemtől, mikor már a saját szobája is telve volt fojtó füsttel. Az ajtón akart menekülni, de a sűrű füsttől és az ajtón kicsapó lángtól a lépcsőházon keresztül lehetetlen volt a szabadulás.

A kitárt ajtón most még nagyobb erővel tódult be a füst a szobába s a színésznő már-már eszméletét veszítette, mikor sikerült az egyik utcára nyíló ablakot felnyitni, aztán kétségbeesve sikoltozott s kiabált:

— Segítség! Tűz van! Megfuladok!

A nyitott ablakon át csak úgy tódult a füst az utcára. A segélykiáltásra nagy néptömeg verődött össze és értesítették a tűzoltóságot, honnan Simon Sándor parancsnok vezetésével hamar megjelentek a tűzoltók a veszedelem színhelyén. Hozzáálltak a mentéshez, de a lépcsőházon keresztül lehetetlen volt a lakást megközelíteni a fojtó füsttől.

Ekkor Simon Sándor rendőr-alkapitány egy tűzoltó létra segélyével az ablakon keresztül a füsttel telt lakásba ugrottak és Mányay Arankát a legváltásosabb perczen az ablakon keresztül a létrára segítették s így sikerült megmenteni életét. A tűzoltóság aztán erős munka után a tüzet lokalizálta. Mányay Arának a nagy ijedtségen kívül egyéb baja nem történt. Alparéknak egy szobaberendezésük teljesen elégett.

**Garázdálkodó farkasok.**

január 10.

A téli hideg fokozódásával együtt érkeznek hírek a farkasok garázdálkodásáról is, a melyek egyre jobban veszélyeztetik a vidék lakosságát. Most Máramaros megyéből kapunk elszomorító híreket a farkasok garázdálkodásairól. A megye községein kívül való gyalog és kocsiközlekedés nagyon életveszélyes, mert a csapatokban barangoló farkas-cserda megtámadja a járóelőket.

Két ilyen támadásról kaptunk hírt egyszerre. Az egyik Majdánka és Ökörmező közt történt. E hó 6-án reggel 7 órakor indult el a postakocsi Majdánkáról Ökörmezőre. Alig hagyta el a kocsit a községet, a mikor farkasok rohanták meg s először a lovakat, majd pedig Kimpián Tódor postakocsist teljesen szétmazzangolták. Csak délután akadtak rá a szétmazzangolt holttestrészekre, a mikor a majdánkai postamester, rosszat sejtve, több felfegyverezett emberrel elindult Ökörmező felé. A postaláda és a postaküldemények teljesen érintetlenül találtattak, csupán a lovak és a postakecsis voltak szétéptve.

Ugyanaznap egy csendőrjáratot támadtak meg a farkasok. Az őrjárat Tornáról indult Priszlopra. Utközben farkasordítást hallottak, de az ilyesmihez már hozzá van szokva a csendőrök, tehát rá sem ügyeltek.

A mint így haladtak, egyszerre csak azon vették észre, hogy a hátuk mögött van egy nagy csapat farkas. A csendőrök rögtön fegyverüket használták s közibük löttek, de csak annyit értek el vele, hogy mintegy 15—20 lépésre távol tudták tartani maguktól a farkasokat.

Összesen 24 lövést tettek a csendőrök és 8 farkast terítettek le, de a farka még akkor sem akart szétugrani, mindaddig, míg a legnagyobb himfarkast le nem lötték. Jó fél óráig tartott a csendőrökre nézve ez a kínos helyzet, a mikor a farkasok nagy ordítással szétfutottak. Érdekes, hogy a lakosság nem mert kimenni az erdőre a leölt farkasok beszállítása végett.

### Megmérgezte a sógornőjét.

— Gyilkosság az örökség miatt. —  
— Saját tudósítónktól. —

Kassa, jan. 10.

A pénz ördöge kegyetlen gyilkosságot sugalt egy elvetemült embernek, ki ügyes furfanggal lakására esalta gazdag rokonát s ott kivétkezve minden emberi érzésből, lelketlenül megmérgezte. Undok büne azonban napvilágra került s most az ügyészség fogházának egy szűk cellájában várja az igazságszolgáltatás megtelő kezét.

A borzalmas gyilkosságról perencesényi tudósítónk a következőket írja:

Szuzik János perencesényi erdőőr hosszabb idő óta egy rossz hírű leánnyal, Mihavics Ilonával élt vadházasságban. A részeges, kötekedő természetű emberrel; ki az erkölesi züllés sikos lejtőre lépett, az összes rokonok szakítottak. A megvetett férfi nem igen bánta rokonait, csupán sógornőjével, öz. Napiczala Valentinné, gazdag magánzónóval igyekezett megbékülni. Hosszabb levélbeli könyörgés és untalan izengetés után végre Napiczalané 3 nap előtt meglátogatta Szuzsikot, ki szeretőjével nagyon szívélyesen fogadta a gazdag rokont. A vendégszeretet mellett ott lappangott a förtelmes bűn sötét terve. A férfi az ebédhez bort hozatott, a melyből megkínálta sógornőjét.

Napiczalané gyanutlanul fenéig ürítette a poharat s csakhamar rosszul éltől panaszkodott. A férfi rémületet szinlelt s azonnal elküldte szeretőjét az orvosért.

Mire az orvos megérkezett, a szerencsétlen asszony iszonyu kínok között vonaglott a diványon. Ajka habzott, szeme majd kidülledt elkéült arcából s a szörnyű göröcsök borzasztóan gyötörték.

A szerencsétlen asszony mire az orvos megérkezett borzasztó kínok között kiszenvedett.

Az orvos feljelentésére Szuzsik Jánost azonnal letartóztatták, ki a vizsgálat folyamán konokul tagadott. A tszéki hullabonczó-lás alkalmával azonban kiderült, hogy öz. Napiczala Valentinné strichnin mérgezésnek lett az áldozata.

A vizsgálóbíró előtt Szuzsik tagadott, de az asszony töredelmesen bevallotta, hogy ők mérgezték meg sógornőjüket előre kiszámított terv szerint, hogy az örökséget kézhez kerítsék.

A méregkeverő gyilkosokat átkísérték az ügyészség börtönébe.

### CSARNOK.

#### A lámpa.

Irta: W. Dünheim.

Fordította: Biró Irén

Karácsony felőstélyén történt, éppen szürkültek, s még hozzá hóviharban, hogy Berlinben a Frigyes és Vadász utca sarkán egy fiatal ember és egy fiatal leány véletlenül összetaláltak.

— Jó estét Werner kisasszony, hova oly sietve?

A kisasszony nagyon izgatottnak látszott.

— Ah, már olyan régen keresek valamit!

— És vajon mit?

— Egy lámpát, biztonsági égővel. — Nagymama kívánja karácsony ünnepére. Az egész napot kereséssel töltöttem el, és még olyan sok dolgom van, — ez igazán kétségbeesítő.

— Volt már Stobwassernél és Rakenniusnál?

— Természetesen, ott kezdtem meg a keresést, de mind hiába. Ennek valami különös lámpának kell lennie. — Nézze meg csak.

És ebbe tartott egy újságlapot, a melyen egy lámpa rajza volt. Alatta nagy betűkkel volt olvasható: Ez a lámpa ha a földre zuhan is le, minden veszély nélkül azonnal kialszik.

— Nagymamájának talán szokása a lámpát esténként fölborítani?

— O csak ne gunyolódjék. Ön nem ismeri nagymamát. De tudhatná, hogy milyenek az öreg hölgyek.

A nagymama Werner titkos tanácsos özvegye, csakugyan kissé különös, szigorú és büszke asszony volt. Dus kamatokból élt unokájával, a kinek szülei korán elhaltak, saját díszesen berendezett házában de nagyon régi módú életet folytatott, a melyben nagy szerepet játszott az emlékezés. Fiatalkori barátok képeztek társaságát, egy pár öreg ur és öreg hölgyek, kik mindnyájan igen udvariasok és szertartásosak voltak.

A mai fiatalágból különösen a férfiak közül, ugyszólván senkit sem ismert, s így történt, hogy bár Anna kisasszony néhány idős miniszteri tanácsos, pár titkos tanácsos és fehérbajuszu katonatiszt barátságának örvendhetett, de a korához illőkkel nem társaloghatott.

Werner asszony árgus szemekkel őrizte, és ha néha eszébe jutott, hogy egy fiatal emberről valami megjegyzést tegyen, rendszeren szavába vágott:

— Ismerted volna csak boldogult férjemet. Ő egészen más volt mint a mai fiatal urak.

S mivel Annának lehetetlen volt ismernie a huszonöt évvel ezelőtt elhalt titkos tanácsost, nem tudta mit feleljen ez argumentumra, s a jelenkori férfiak iránti ellen-szenve sehogy sem akart mélyebb gyökeret verni.

— Folyt. köv. —

### Városi színház.

Holnap, pénteken:

#### A viceadmirális.

Operette 3 felvonásban.

Szombaton: Ugyanaz.

### M. á. vasutak menetrendje

1900. okt. hó 1 től.

#### Debreczenből indul:

		6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli		12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	5 22
Miskolc—Kassa felé	reg.	8 22
Miskolc—Kassa felé	este	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01
	m. áll. v.-tól	5 28
	vásártérről	5 51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	4 15
	m. áll. v.-tól	11 20
	vásártérről	11 20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —
Ohat-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 21
Ohat-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 31
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 03

#### Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

#### Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.		
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással).	este	9 15

#### Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33
Budapest felől	reg.	7 41
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 51
" " " " " " " "	d. u.	12 16
" " " " " " " "	gy.-v.	3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
Csak Szatmárról	este	6 45
" " " " " " " "	(gyorsv.)	8 46
Kassa—Miskolc felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli		12 07
Kassa—Miskolc felől	este	7 53
	vásártérről	8 30
	máv.-hoz	8 17
B.-Sz.-Mihály—	vásártérről	6 26
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	6 35
	vásártérről	3 22
	máv.-hoz	3 30

**Nyilt-tér.**

Az Angsburgi légszesz ipartársulatnak debreczeni légszeszgyár igazgatósága folyó hó 10-én megfogván szüntetni működését, fölkéri mindazokat, kiknek a társulat ellen valami követelésük vagy igényük van, hogy ennek érvényesítése végett, folyó hó 10. napjának délutáni 5 órájáig jelentkezni sziveskedjenek, miután később bejelentendő igények csak a központból volnának elintézhetők.

**Leszállított árak!**

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

**Női ruhaszöveteket**

színes selymeket mosó velleket, atlas satin és batisztokat, haraszt kendőket, valamint

szőnyegeket függönyöket

tetemesen leszállított árakon árusítjuk el.

**Szabó Lajos Fiai**

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

Szénássy, Hoffmann és Társa  
**Selyem-áruhaza**

Budapest, IV., Bécsi-u. 4.

Báli saisonra dus és szép választéku raktárt tart gzes, tulles és selyemszövetekben.

Minták vidékre kívánatra pontosan küldetnek.

**Ki akar 1000 forint**

készpénzzel egy szilárd, erős, új ház tulajdonosa lenni? Hat évig adómentes, évi jövedelme 600 frt.

Kedvező feltételek mellett.

Értekezhetni Hatvan-u. 35 sz. Kereszt épületben.

**Táncztanfolyam megnyitás.**

Van szerencsém az iparos és polgár családok becses figyelmét felhívni, hogy **f. é. jan. 12-én, szombaton** az iparos és **14-én** a polgár fiatalság részére az új

**táncztanfolyamot**

megnyitom a „KORONA» czimü tánczteremben.

Tandij 5 frt, zenedij 2 frt.

A beiratások már megkezdődtek.

Maradok teljes tisztelettel

**Schaf János**

táncztanító.

Huzás már holnapután.

**Csak 40 fillérért már**  
**1901 Január hó 12-én**  
**10.000** kor.  
**1000, 500, stb. stb.**  
**ÖSSZESEN 1311 NYEREMÉNY NYERHETŐ,**  
**a DIAK-OTTHON-SORSJÁTÉKBAN**  
**SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.**

**Vasáru készletemet**

mélyen leszállított árban bocsátom forgalomba, a mennyiben **vasüzletemet a Kereskedelmi és Iparkamara palotájába (Frohner-szálloda mellé) fogom áthelyezni.**

Teljes tisztelettel

**NÁNÁSSY LAJOS,**

vaskereskedő.

**BRADY-féle**  
**Máriaczei**  
**gyomorcséppék**

A védjegyre tessék vigyázni!

nagy-zelűn hatnak **gyomor bajoknál**, nélkülözhetetlen és általános ismeretes hazi és népszerű.

A gyomorbeteg-eg tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-fujtság, savanyu feibűffogés, hasmenés, gyomorféreg, felesleges nyalkakivalasztás, sárgaság, undor és hanyas, gyomorgörccs, szükülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fej fájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott gyomorülterhelésnél, etellekkel és itatokkal, giliszták, majbajok és hámo-rohoikaknál.

Említem bajoknál a Brady-féle **MÁRIACZEI GYOMORCSÉPPEK** evék óta emü-nőeknek bizonyították, amit száz meg száz bizonyítvány tanust. Vetelnél csakis Brady-féle **Máriaczei gyomorcséppék** kerendők és vizgázni kell, hogy az a lenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű **valódi** Brady-féle **Máriaczei gyomorcséppék** üvege 40 krba, kettős üvege 70 krba kerül, holott a **nem valódi**, **utánzott** és **csekély értékű**, olcsóbb árban, többnyire 35 krért árusítatik.

**Carl Brady,** Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi fuaktár: **Török József** gyógyszer-tára **BUDAPEST**, Király-utca, 12 sz. **KAPHATÓ DEBRECZENBEN:** Tóth Bela, Mihalovits Istvan, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. — **DIÓSZÉGEN:** Vaday Ignacz, **ERMIHÁLY-FALVÁN:** Mátray István. **HADHÁZON:** Farkas Ödön. **KABÁN:** Horváth Kálmán gyógyszer-szeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.